

FM99 REDAKCINĖ POLITIKA

- FM99 yra nepriklausoma radijo stotis, siekianti informuoti ir šviesti Alytaus regione, Lietuvoje ir pasaulyje svarbiais klausimais bei teikti kokybišką muziką bei pramogas savo klausytojams ir skaitytojams.
- Radijo stotis FM99 priklauso UAB "Alytaus radijas". Įkūrėjas ir pagrindinis akcininkas - Liudas Ramanauskas, 91,7% akcijų. Vidai Grišmanauskienei priklauso 8,3% akcijų.
- Dirbame mūsų klausytojams ir skaitytojams, esame atskaitingi jiems ir netiesiogiai visai visuomenei.
- Pagrindinis mūsų veiklos principas ir vertybė – pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Savo veiklą grindžiame pagrindiniais žurnalistikos principais – patikimumo, nepriklausomumo ir nešališkumo, objektyvumo, teisingumo ir tikslumo, skaidrumo ir sąžiningumo.
- Renkant naujienas, mūsų svarbiausias prioritetas yra visuomenės interesas, vadovaujantis sąžiningos ir patikimos žurnalistikos standartais.
- Žurnalistų ir darbuotojų saugumas yra UAB "Alytaus radijas" prioritetas.
- Ši redakcinė politika taikoma visam turiniui, kurį transliuoja ar skelbia FM99, o šie standartai privalomi visiems FM99 kūrybiniais darbuotojams. Už Politikos laikymąsi atsakingas direktorius, turinio kūrimo procese dalyvaujantys asmenys neša ir asmeninę atsakomybę.
- Visi žurnalistai, pradėję dirbti UAB "Alytaus radijas", privalo susipažinti su šia redakcine politika ir etikos nuostatomis.

REDAKCINIAI PRINCIPAI

PATIKIMUMAS, NEPRIKLAUSOMUMAS, NEŠALIŠKUMAS IR OBJEKTYVUMAS

1. FM99 siekia aukščiausio patikimumo, kad kuriamas ir skleidžiamas turinys bus sąžiningas, tikslus, nešališkas, ir teisingas. Gerbiame žmonių privatumą, viešai skelbiame privačią informaciją tik tada, kai viešasis interesas nusveria teisėtus asmens lūkesčius dėl privatumo.
2. FM99 kūrybiniai darbuotojai negali turėti asmeninio išankstinio nusistatymo, suinteresuotumo ar tendencingumo, tačiau veikia laisvai ir savarankiškai.
3. FM99 ir jos kūrybiniai darbuotojai profesinėje veikloje vadovaujasi sąžine, įstatymais ir kitais teisės aktais bei profesinės etikos normomis; nepasiduoda įtakai ar spaudimui, galinčiam pakenkti jų nepriklausomumui; laikosi viešųjų ir privačių interesų derinimo principų, vengia interesų konflikto, o jam atsiradus, apie tai iš karto raštu informuoja tiesioginį vadovą ir nusišalina nuo medžiagos rinkimo, rengimo ir teikimo.
4. FM99 kūrybiniai darbuotojai nedirba valstybės ar vietos valdžios institucijose, nedalyvauja politinių partijų ir organizacijų veikloje, nedalyvauja politinėse rinkimų kampanijose; jei dalyvauja visuomeninėje veikloje, nusišalina nuo informacijos rengimo apie tą visuomeninę veiklą arba informuoja auditoriją apie sąsajas su ja.
5. Be išankstinio rašytinio tiesioginio vadovo sutikimo nebendradarbiauja ir nedirba kitose žiniasklaidos priemonėse.

6. Nepiktnaudžiauja einamomis pareigomis, nesinaudoja jomis, siekdami gauti neteisėtų pajamų sau ar kitiems asmenims arba dėl kitokių asmeninių paskatų.
7. Siekdami objektyvumo skelbiame tik patikimų šaltinių patikrintą informaciją. Jeigu tokios galimybės nėra, tačiau delsimas ją skelbti būtų žalingas visuomenei, galima skelbti nurodant aplinkybes.
8. Atskiriame faktus nuo nuomonių, o pateikdami informaciją išliekame neutralūs; į diskusijas įtraukiame visuomenės atstovus.
9. Kritiką nukreipiame į veiksmus, o kritikuojamam asmeniui suteikiame atsakymo teisę ir galimybę patikslinti ar paneigti informaciją.
10. Kūrybiniai darbuotojai profesinėje veikloje atsiriboja nuo savo politinių ir asmeninių pažiūrų bei užtikrina, kad jos neatsispindėtų žurnalistiniuose kūrinuose.

SIEKIS PATEIKTI INFORMACIJĄ TEISINGAI, TIKSLIAI IR SKAIDRIAI

11. Faktines klaidas ir netikslumus pripažįstame ir pagal galimybes kuo skubiau ištaisome.
12. Prieš naudodami nuotraukas ir filmuotą medžiagą pasitikriname, ar turime teisę tai daryti.
13. Remdamiesi iš kitos visuomenės informavimo priemonės (įskaitant socialinius tinklus) paimta informacija, tai aiškiai nurodome, o cituodami laikomės tikslumo ir nurodome autorystę.
14. Ypatingą dėmesį skiriame medžiagai, kurią pateikė ne nesuinteresuotas pašalinis stebėtojas, o galimai šališkas asmuo bei nesinaudoja šaltiniai, kurio tapatybė nežinoma ir šaltinio autentiškumo negalima patikrinti.
15. FM99 ir jos kūrybiniai darbuotojai įprastai nurodo informacijos šaltinius, o naudodamiesi šaltiniu, kuris dėl pagrįstų priežasčių nenori būti įvardijamas, išsaugo informacijos šaltinio paslaptį.
16. Aiškiai atskiria išorinių autorių turinį, nurodydami pirminį informacijos šaltinį arba pagal ką turinys buvo parengtas.

REDAKCIŪNĖ ATSAKOMYBĖ

17. FM99 kūrybiniai darbuotojai turi teisę laisvai ir savarankiškai rinktis temas, pašnekovus, taip pat turinio kūrimo ir pateikimo būdus, tačiau privalo laikytis patikimumo, nepriklausomumo ir nešališkumo, objektyvumo, teisingumo ir tikslumo, skaidrumo ir sąžiningumo principų bei vengti interesų konflikto.
18. Informacija turi būti renkama tik etiškais ir teisėtais būdais, negalima informacijos šaltiniui daryti spaudimo, piktnaudžiauti savo visuomeniniu statusu ir profesinėmis galimybėmis.
19. FM99 žurnalistai remiasi jiems žinomais šaltiniais, tačiau gali jų neįvardyti, esant priežastims. Anoniminiais šaltiniais galima naudotis, kai tai būtina ginant viešąjį interesą.
20. Jei informacijos šaltinis neatskleidžiamas, jo pateikta informacija vertinama ir tikrinama itin kruopščiai, ieškomi kiti šaltiniai.

21. Žurnalistai informaciją pateikia aiškiai atskirdami faktus nuo nuomonių.
22. Informaciją apie faktus galima patikrinti bei įrodyti, tai laikoma žinia, o žinios egzistavimas gali būti patikrintas ir objektyviai nustatomas.
23. Nuomonė, nors ir remiasi faktais, paprastai yra subjektyvi, tačiau turi būti reiškiamas sąžiningai ir etiškai, sąmoningai nenuslepiančios ir neiškreipiančios faktų ir turi būti reiškiamas nepažeidžiant visuomenėje priimtinių elgesio normų, negali būti naudojama siekiant ką nors pažeminti ar pažeisti garbę ir orumą.
24. Žurnalistas privalo įsitikinti rengiamos skelbti informacijos tikrumu ir kritiškai vertinti savo informacijos šaltinius bei atidžiai tikrinti faktus. Paprastai siekiama remtis ne mažiau kaip dviem šaltiniais, tačiau galima remtis ir vienu šaltiniu jei šaltinis patikimas, o žurnalistas įsitikinęs, kad informacija tiksli. Siekiama patikrinti šaltinių ir jų informacijos patikimumą, o informacijos šaltinius nurodyti, išskyrus atvejus, kai šaltiniui užtikrinama paslaptis. Ir tuo atveju neviešo šaltinio informacija tikrinama, remiantis kitu neanoniminiu šaltiniu.
25. Informacija iš socialinių tinklų ir interneto turi būti atidžiai tikrinama kituose šaltiniuose. Nesant galimybės patikrinti, žurnalistas gali skelbti informaciją tik tada, jei delsimas būtų žalingas visuomenei. Skelbiant tokią informaciją nurodoma, kad ji nėra patikrinta.
26. Žurnalistas neprivalo tikrinti informacijos, o FM99 neprisiima atsakomybės, jeigu informacija buvo pateikta valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, politinių partijų, profesinių sąjungų ir asociacijų ar kitų asmenų oficialiuose ar viešai paskelbtuose dokumentuose, rinkiminėse programose, reklaminiuose skelbimuose, ir tai buvo nurodyta ją skelbiant; viešai pasakyta per atvirus renginius; anksčiau paskelbta per kitas visuomenės informavimo priemones (VIP) ir nepaneigta; taip pat pateikta kaip komentaras.
27. Naudojantis kitų VIP turiniu, privaloma aiškiai nurodyti pirminį informacijos šaltinį ir išsaugoti įrodymus apie pirminio šaltinio paskelbtą turinį.
28. Žurnalistai pateikdami informaciją turi būti objektyvūs ir pateikti bent dvi skirtingas nuomones, ekspertų vertinimus, kurie neprieštaruoja teisės aktams ir bendražmogiškoms vertybėms ir yra logiški.
29. Analitiniuose kūriniuose ir žurnalistiniuose tyrimuose turi būti pateikiama kiek įmanoma daugiau nepriklausomų nuomonių, išlaikomas skirtingų požiūrių balansas.
30. Vengiama gauti ir nenaudojama informacija, gauta iš vaikų, psichinę negalią turinčių asmenų, išskyrus atvejus, kai tai priimtina jų tėvams ar globėjams ir pateisinama visuomenės interesais.
31. Neatskleidžiama nusikaltimo ar nelaimės aukų tapatybė, nebent tai būtų pateisinama visuomenės interesais.
32. Siekiame naujienas pranešti kuo skubiau nepakenkdami jų tikslumui.
33. Publikuodami pranešimus spaudai su aktualia informacija, apie tai informuojame.

ATSAKOMO TEISĖ IR PRIVATUMAS

34. Kritikuojamam asmeniui turi būti suteikta galimybė paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją, t.y. suteikta atsakymo teisė. Jeigu tokios galimybės nėra arba ja nesinaudojama, apie tai pranešama straipsnyje ar reportaže.
35. Atsakymo teisei realizuoti nustatomas tinkamas terminas viena darbo diena arba savaitė (kaip ir Visuomenės informavimo įstatyme nustatyti informacijai, kurią rengiant nereikia arba reikia kaupti papildomų duomenų). Asmens atsakymo teisė gali būti realizuojama papildant jau paskelbtą straipsnį.
36. Informuodami apie privatų asmenį žurnalistas pirmenybę teikia privataus gyvenimo apsaugai, o apie viešąjį asmenį – viešajam interesui.
37. Žurnalistas privalo identifikuoti, ar asmuo yra laikomas viešuoju ar privačiu asmeniu ir žinoti skirtumus, pateikiant informaciją apie juos. Informaciją apie privatų gyvenimą galima rinkti ir skelbti, tik jei žmogus sutinka ir yra sutikimo įrodymai.
38. Informacija apie privatų gyvenimą gali būti skelbiama be žmogaus sutikimo, jei padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikalstamas veikas, arba kai informacija pateikiama viešai nagrinėjant bylą arba atskleidžia visuomeninę reikšmę turinčias privataus šio asmens gyvenimo aplinkybes ar asmenines savybes.
39. Privatūs asmenys gali būti fotografuojami, jų atvaizdas skelbiamas tik su jų sutikimu, nepilnamečių – paties vaiko ir tėvų ar kitų įstatyminių globėjų sutikimu, po mirties – sutuoktinio, tėvų, vaikų sutikimu. Tai negalioja nuotrauką publikuojant teisėsaugos institucijų reikalavimu arba jeigu fotografuojama viešoje vietoje, išskyrus atvejus, kai privatus asmuo ir viešumoje išreiškia nenorą būti fotografuojamas.
40. Kiekvienas FM99 kūrybinis darbuotojas saugo vadovo nustatytą laiką savo kūrybinių sukūrimo darbinę medžiagą, kad prireikus informacijos teisingumas ir tikslumas galėtų būti patikrintas. Jei remiamasi slaptu šaltiniu, saugomoje medžiagoje turi nebūti galima nustatyti šaltinio tapatybės. Kartu saugoma informacija apie atsakymo teisės kritikuojamam asmeniui suteikimą bei sutikimus.
41. Visus radijo ir portalo įrašus FM99 saugo ne trumpiau kaip vienerius metus (pagal Visuomenės informavimo įstatymą). Saugomi ir paskelbtos medžiagos pakeitimai bei jų priežastys.
42. Kiekviename žurnalistiniame kūrinyje nurodomas autorius (-iai) bei reikšmingai prisidėję asmenys.
43. Perpublikuojant naujienų agentūrų parengtus straipsnius nurodomas pirminis informacijos rengėjas, nurodant, jei tekstas redaguotas (pvz., „parengta pagal BNS“).
44. Skelbiant straipsnius ir reportažus iš įvykio vietos visada nurodoma įvykio vieta, nebent to negalima padaryti dėl saugumo (tuomet priežastis pažymima).

INFORMACIJOS SKLEIDIMAS, KEITIMAS AR PANEIGIMAS

45. Už reportažo ar straipsnio atitikimą visiems reikalavimams pirmiausia asmeniškai atsakingas jį sukūręs žurnalistas, kuris gali ir priimti sprendimą publikuoti arba pasitarti su FM99 vadovu.
46. Kilus teisinių klausimų žurnalistas turi kreiptis į vadovą.
47. Tiesioginių radijo laidų metų taip pat siekiama užtikrinti visų redakcinių principų laikymosi.

48. Paaiškėjus, kad visuomenės informavimo priemonėje pateikta informacija yra netiksli arba klaidinga, nedelsiant patikslinami netikslūs ar klaidingi faktai tos pačios visuomenės informavimo priemonės adekvačioje vietoje, be komentarų, o ištaisius klaidas internete, nurodoma, kad kūrinio turinys buvo pakeistas ir / ar papildytas. Apie pataisytas rašybos, tarimo ar kitas išskirtinai technines klaidas papildomai neskelbiama. Taisant faktines klaidas, neturinčios įtakos konkretaus asmens garbei ir orumui, apie tai skelbiama tame pačiame straipsnyje, nurodant patikslinimo laiką, o radijo programoje klaidos ištaisymą nurodant kitoje programoje. Jei klaida gali turėti įtakos konkretaus asmens garbei ir orumui ar dalykinei reputacijai, turi būti kreipiamasi į vadovą, kuris nusprendžia arba informaciją paneigti, jie paaiškėja, kad buvo paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija. Nesutinkant su prašymu paneigti ir nusprendus neskelbti paneigimo, ne vėliau kaip per dvi savaites nuo prašymo paneigti gavimo dienos raštu atsakoma, pateikiant priežastis ir motyvus.
49. Jei buvo pažeistas asmens privatumas, tokia informacijos dalis privalo būti pašalinta iš visų viešų šaltinių, o nesutinkant su prašymu dėl privatumo pažeidimo, atsakoma, nurodant nesutikimo priežastis ir motyvus.
50. FM99 nagrinėja bei atsako į visus gautus skundus dėl turinio ar kitos veiklos per ne ilgiau kaip 20 darbo dienų.
51. Asmenys, pastebėję klaidą ar norintys pateikti savo atsiliepimą, gali rašyti elektroniniu paštu fm99@fm99.lt, paštu – Pulko g. 48, LT-2133, Alytus, FM99 „Facebook“ paskyroje „Messenger“ žinutėmis arba skambinti telefonu +370 315 76120.
52. Išoriniai ginčo sprendėjai, vertinantys atitiktį teisės aktų reikalavimams:
 - Visuomenės informavimo etikos komisija;
 - Žurnalistų etikos inspektorius;
 - Lietuvos radijo ir televizijos komisija;
 - administraciniai ir bendrosios kompetencijos teismai.

SKAIDRUMAS IR NEŠALIŠKUMAS, PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARAVIMAS

53. FM99 vadovai ir žurnalistai negali būti politinių partijų ir organizacijų nariais, dalyvauti politinėje veikloje. Kiti darbuotojai politinėje veikloje gali dalyvauti tik išvengdami bet kokių viešųjų ir privačių interesų konflikto.
54. FM99 žurnalistams draudžiama nešioti politinių partijų ir organizacijų simboliką tiek darbo, tiek ne darbo metu.
55. Draudžiama naudotis savo padėtimi, siekiant gauti asmeninės naudos ar dovanų, kas galėtų pakenkti žurnalistikos tikslumui, sąžiningumui ar nepriklausomumui.
56. Apie bet kokius bandymus ar siūlymus priimti bet kokią naudą už žurnalistinę veiklą, žurnalistas privalo pranešti vadovui.
57. Darbuotojai turi teisę užsiimti visuomenine nepolitine veikla, užtikrindami, kad nusišalins nuo žurnalistinės veiklos, susijusios su jų visuomenine veikla.
58. Darbuotojai apie galimus interesų konfliktus turi nedelsiant pranešti savo vadovui.

59. Redakcijos darbuotojams verstis su FM99 nesusijusia apmokama veikla leidžiama tuo atveju, jei dėl to nekyla jokie interesų konflikto ir tiesioginis vadovas tam pritarė.

JAUTRIOS INFORMACIJOS SKELBIMAS

60. Žurnalistai privalo laikytis nekaltumo prezumpcijos, neskelbti ikiteisminio tyrimo metu surinktus duomenis, išskyrus atvejus, kai juos skelbti yra viešasis interesas arba šie duomenys yra viešai prieinami ar paskelbti. Draudžiama skelbti įtariamojo padarius nusikalstamą veiką asmens duomenis, iš kurių būtų galima nustatyti jo tapatybę. Jeigu visuomenės interesais įtariamojo pavardė paskelbta, nusikaltimo fakto neįrodžius, nedelsiant paskelbiama, kad asmuo nekaltas.
61. Duomenys apie asmenį, nukentėjusį nuo nusikalstamos veikos, be jo sutikimo, o asmeniui žuvus – be jo artimųjų sutikimo, neskelbiami, nebent nuo nusikalstamos veikos nukentėjo viešasis asmuo arba skelbti šiuos duomenis yra viešasis interesas.
62. Draudžiama skelbti seksualinę agresiją patyrusio asmens duomenis, pagal kuriuos galima nustatyti jo asmens tapatybę, taip pat nusikalstamos veikos liudytojo asmens duomenis.
63. Bet kuriuo atveju draudžiama žeminti, šaipytis iš žmogaus pavardės, rasės, tautybės, etniškumo, religinių įsitikinimų, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, negalios ar fizinių trūkumų, fizinių duomenų.
64. Draudžiama skelbti vaizdo medžiagą, kurioje būtų vaizduojamas savižudybės procesas ar nusižudęs žmogus. Skelbiant informaciją apie savižudybes ar bandymus nusižudyti, tai daroma itin atsargiai, kad nebūtų skatinamas suicidalinis elgesys visuomenėje. Skelbiant tokią informaciją, pranešama apie pagalbos linijas.
65. Rūpinantis nepilnamečių apsauga nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio, žurnalistams draudžiama arba ribojama galimybė skleisti viešąją informaciją, reglamentuotą Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio ir kitais įstatymais.
66. Nepilnamečio, siejamo su nusikalstama veika, asmens duomenys, pagal kuriuos galima nustatyti jo asmens tapatybę, neskelbiami, išskyrus atvejus, kai nepilnametis asmuo slapstosi nuo teisėsaugos institucijų.
67. Vaikas gali būti fotografuojamas, filmuojamas ar įrašinėjamas tik su vieno iš tėvų, globėjų ar rūpintojų ir paties vaiko sutikimu, tačiau bet kuriuo atveju nekenkiant teisėtiems vaiko interesams. Vaikams pateikiami klausimai turi būti kruopščiai apgalvoti ir tinkami jų amžiui. Neleistina versti vaikus kalbėti apie tėvų santykius, šeimos gyvenimo būdą, konfliktus.
68. Kalbant apie socialiai jautrias visuomenės grupes vengiama stereotipų, vartojama neutrali terminologija, į viešąsias diskusijas įtraukiama šių grupių atstovai bei išmanantys ekspertai, pateikiama kuo daugiau konteksto, kad būtų galima susidaryti kuo tikslesnį vaizdą.
69. FM99 vienodai gerbiamos visos visuomenės grupės, nepriklausomai nuo jų pažiūrų, pilietybės, tautybės ar etninės kilmės, lyties, seksualinės orientacijos ar amžiaus.
70. FM99 socialinius tinklus suvokia kaip dar dalį žiniasklaidos priemonės ir laikosi tų pačių principų.

REIKALAVIMAI KITŲ ASMENŲ KOMENTARAMS

71. FM99 siekia, kad komentarai svetainėje ir valdomuose socialiniuose tinkluose būtų etiški, neįžeistų kitų asmenų privatumo, asmens garbės ir orumo. Šaliname komentarus, kurie gali pažeisti kitų asmenų privatumą, kurie skleidžia neapykantos kalbą ar kursto nesantaiką, kitaip pažeidžia Lietuvos įstatymus ar žurnalistinę etiką. Pasilieiname teisę blokuoti kenkėjiškai veikiančių ir netikrų vartotojų paskyras.
72. Komentarų moderuoja ir jų pašalinimą iš fm99.lt ir socialinių tinklų vykdo FM99 socialinių tinklų koordinatorius, kuris vadovaujasi šia Politika.
73. Už komentarus atsako juos paskelbę komentatoriai, kurie atsako pagal Lietuvos įstatymus.
74. Asmenys, manantys, kad komentarais pažeidžiamas jų orumas, garbė, dalykinė reputacija, ar kitos įstatymų saugomos teisės, siekdami ginti savo pažeistas teises, turi pasirūpinti komentarų ir juose skelbiamos informacijos fiksavimu.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

75. Už šioje redakcinėje politikoje įtvirtintų reikalavimų įgyvendinimą asmeniškai atsakingas kiekvienas FM99 kūrybinis darbuotojas. Už redakcinius sprendimus skleisti informaciją asmeniškai atsakingas direktorius.
76. FM99 vadovai periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per metus peržiūri redakcinės politikos praktinio taikymo problemas ir galimus keitimus ar papildymą.
77. FM99 redakcinė politika parengta atsižvelgiant į Žurnalistikos patikimumo iniciatyvos (angl. Journalism Trust Initiative) rekomendacijas ir standartus.